

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 — Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 — Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir petiu 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Țara lui Columb

— Moravuri din America —

Timpul cel mai așteptat la noi este vara, când carele grele, pline cu snopi aurii de grâu, rup drumurile în spre care se pleacă frunza melancolică a salcânilor. Totuși, anotimpul cel mai frumos și mai poetic pe șesul Bănățului este primăvara, când înfloresc pomii. Măiastră mare și neîntrecută este natura! Pe lângă dansa măestrilor pictori celebri sânt pitici neputincioși. Un concurs de frumusețe, întocmit de mâini nevăzute, între flori. O floare mai frumoasă și mai gingașă decât alta, risipite sus prin pomi și jos pe câmpie. Dacă te-ar pune cineva să alegi între ele, ai sta nedumerit și n'ai putea alta decât să exclami cu vorbele Scripturii: Mare și minunate sânt lucrurile Tale, Doamne!

Intr-o zi frumoasă de acestea mă întâlnesc cu moș Gheorghe, care a petrecut în țara lui Columb, sau — cum zice el — în țara lui «Golumbu», nici mai mult nici mai puțin, decât zece ani, și acum, rupt de dorul Bănățului, s'a întors acasă. Soarele strălucește în plin și moș Gheorghe mă cheamă să mai povestim puțin, că-i bună odihna după muncă.

Moș Gheorghe întreabă: cunosc eu oare istoria țării lui «Golumbu»? Li spun că ba! El răspunde: «Sfinția Ta ai învățat treburile preoțești și n'ai de unde să cunoști istoria asta; apoi, uite cum a fost, urmează moșul sărbătorește: Țara Americii a făcut-o unul de-i zice «Golumbu» și când i-a croit începutul, așa i-a sorocit să nu mai fie altă țară mai bogată pe lume, decât țara lui, dar banii ei să fie afurisiți».

Nu știu, moș Gheorghe o brodat însuși istoria aceasta, sau va fi auzit-o de undeva, el însă crede în ea cu tărie.

Moș Gheorghe a văzut în țara lui Columb multe bune la străini, și multe rele la românii noștri. Ca om cu limpede judecată, a văzut cum fabricile Americii, ca niște bălauri negri, înghit atâta tinerețe românească, dusă din țara noastră mare și cuprinzătoare, unde ar fi putut cu încetul să-și găsească rosturile. Pe moș Gheorghe l-a durut inima când a văzut cum se duc românii pe povârniș în țara aceea «cu banii afurisiți».

Întâi vine ispita, multele localuri de petrecere costisitoare de bani și zdruncinătoare de sănătate și de moravuri bune aduse departe de acasă, unde era sărăcie, dar și sănătate sufletească și trupească, — și în dosul acestor cuiburi corupătoare se ivește diavolul care începe a izbî și în credința strămoșească.

Ce durere sufletească este pentru noi, cei de acasă, când auzim că frații noștri depărtați adună dolari și risipesc ceea ce este mai prețios pentru român, credința din strămoși. Unii se înjugă la carul neamurilor străine de acolo și își dau banii câștigați cu sudoare unor vântură-țară, care apoi scot reviste sectare și ne batjocoresc neamul. Alții, cari și-au lăsat tinereța și sănătatea în țara lui Columb, se întorc acasă rătăciți și se fac «apostolii» unei credințe deșerte, care să ne sfășie și mai mult acasă.

Când bisericile noastre sânt mai în sărbătoare, când clopotele sună mai frumos, acești frați ai noștri, cari caută mântuirea sufletului nu prin preoții lor, ci prin cei străini, își zăvoresc ușile și își pleacă privirea în pământ ca niște oameni vinoși de părăsire a neamului și a credinții.

Așa moș Gheorghe, întors teafăr la suflet acasă, are dreptate când spune că banii lui «Golumbu», dacă ne distrug credința din străbuni, sânt afurisiți. Vorba lui Hristos: ce folos vei avea tu, omule, dacă vei dobândi toată lumea aceasta, și îți vei pierde sufletul!

Poporul nostru, în foarte multe părți, e setos după banii lui «Golumbu». Poate și noi purtăm oarecare vină, că nu facem propagandă întinsă aici acasă, ca să luminăm lumea că ce sfârșit are focul și fumul Americii pentru sufletul neamului nostru.

Țara lui «Golumbu» numai așa ar putea să ne facă bine, dacă românașii noștri și-ar păzi sufletul.

Moș Gheorghe al meu e acasă, dar nu se prea poate împăca cu felul de a fi al oamenilor noștri. În țara de peste mare înveți *minte multă*, cum spune el; oamenii parecă sânt mai buni la suflet decât la noi, acolo legile sânt sfinte și se țin așa de tare, încât și firicelul de earbă și pomii mari și bătrâni, pe cari ai noștri i-ar băga în foc, trebuie cinstiți și păziți. De nu știi școală, mai cu binele, mai cu răul, te duc la școală și te învață, pentru că omul fără învățătură și fără purtare bună nu are acolo nici o trecere.

Cum îmi spune moșul Gheorghe, odată s'a întâmplat să intre într-o biserică a negrilor. La intrare l-a prins frica de aiăta negriciune, dar când a văzut câtă sfântă tăcere și adâncă evlavie este în biserică negrilor, l-a copleșit durerea, aducându-și aminte că frații lui albi de acasă nu socotesc de păcat de a amesteca și puțină gălăgie omenească în slujba ce se face cu smerenie lui Dumnezeu. Câtă învățătură, câtă purtare bună, câte moravuri frumoase ar putea învăța ai noștri cari își macină

tinerețea și sănătatea în țara lui Columb! Ce fericire ar fi pentru satele noastre, dacă în locul «apostolilor» s'ar întoarce acasă niște oameni buni, mai luminați, cari să aducă mână de ajutor fraților de acasă, — pentru că banii afurisiți se duc, ear boala sufletească rămâne și se întinde și face rele nespuse...

Prot. Dr. Ștefan Cioroianu

Amintiri despre Șaguna. Printre venerabilii preoți bătrâni mai sânt câțiva rămași din generația care a cunoscut în viață și a văzut la lucru pe marele nostru mitropolit *Andrei Șaguna*. Anul acesta se împlinesc 50 de ani dela moartea lui.

Cu prilejul prăznuirii, ce se pregătește am dori să strângem amintirile, ce se mai păstrează despre această nemuritoare figură bisericască.

Onorații părinți cari păstrează acte oficiale, scrisori personale și orce amintiri dela Șaguna, sânt rugați cu stăruință să ni le comunice, prin scrisori alcătuite în grai orcât de simplu, ca să poată fi utilizate la îmbogățirea moștenirii sufletești, pe care ne-a lăsat-o. Lucrurile să se trimită — cel mai târziu până la 10 Iunie a. c. — Redacției «*Revistei Teologice*» Sibiu, str. Mitropoliei 45, care va scoate un număr festiv cu prilejul «*Serbărilor Șaguna*» dela sfârșitul lui Iunie.

Sinod eparhial în Arad. P. S. Sa Episcopul *Ioan I. Papp* a convocat sinodul eparhial ordinar al diecezei Aradului pe ziua de Duminică 28 Mai (10 Iunie) 1923.

Unificarea calendarului. În ședința din 21 Mai 1923 a conferinței dela Constantinopol s'a primit desființarea celor 13 zile cu care sântem în urmă față de anul solar. 1 Octomvrie 1923 se va socoti ca 14 Octomvrie. Fiecare biserică va regula felul cum să fie îngrijite sărbătorile ce cad în acel răstimp.

Uniunea femeilor române din Ardeal, împlinind zece ani dela înființarea sa, și-a ținut la Rusalii adunarea generală la Alba-Iulia. Au venit la adunare M. S. Regina *Maria* și A. S. Prințesa moștenitoare *Elena*, pretutindeni aclamate și ovaționate. Reuniunile de femei, din toate orașele țării, și-au trimis delegate. După serviciul divin, oficiat în catedrală, s'a deschis congresul, în care au luat cuvântul prezidenta dna *Maria Baiulescu*, Episcopul militar *Iustinian*, ministrul *Mărzescu*, — care donează în numele guvernului suma de 100,000 de lei pentru susținerea unui orfelinat.

Instalarea

Prea Sfinției Sale Episcopului Lucian Triteanu, în scaunul vechei episcopii a Romanului, se va face Duminecă în 28 Mai (10 Iunie) a. c. în biserica catedrală din Roman, cu mare solemnitate în prezența reprezentanților bisericești și a ministrului de culte C. Banu, și cu participarea reprezentanților provinciilor alipite Bucovina și Basarabia.

La această solemnitate vor participa și reprezentanții arhidiecezei noastre precum și un număr însemnat de prietini, stimători și foști colegi ai noului episcop.

Ideii rătăcite

Le găsim tipărite în «Unirea» dela Blaj. Unul carele iscălește *Gavr. Todică* scrie, și organul bisericii fraților noștri uniți publică cu aprobare, vorbe ca acestea: «Nedreptatea e tot nedreptate, fie că au comis-o alții față de noi, fie că o comitem noi față de alții. Pornită sub masca intensificării producției agricole Reforma agrară jefuie pe unii fără să aducă folos altora. Cel mult va lega de glie pe câțiva invalizi de război și mulți scăpătați ai satelor»...

Să scrii astfel despre opera cea mai dreaptă ce se putea face pentru mulțimea mare a poporului, în întreaga țară, dar mai ales aici în Ardeal, unde neamul nostru a tânjit ca un desmoștenit, însemnează mai mult decât să-ți fi pierdut dreapta cumpănă a judecării.

Ieșirea aceasta de un reacționarism de cea mai urâtă speță, împotriva intereselor vitale ale neamului tău, e ultima etapă a unei mentalități falsificate de străini.

Uimit te întreb, ce poate fi motorul astor fel de aberații ale unei gazete românești? Iată ce! Mitropolitul Ardealului ținușe o strălucită cuvântare la senat, în care își exprimase bucuria și da binecuvântarea asupra reformei agrare. Și «frații» uniți trebuiau să zică împotriva. Consecvenții reacționarismului, reprezentat în toate vremile de papistașism, încremeniți în concepțiile medievale ale unor stăpâni nedrepți, trebuia să spună că reforma agrară e un *jaf* pentru că prin dreptatea socială pe care o aduce această reformă erau atinse și marile latifundii ale micii biserici unite.

Eată așa înțelege această bisericuță să servească interesele poporului, spunând în batjocură că se vor lega de glie câțiva invalizi de război și mulți scăpătați ai satelor. Așa se înjosește jertfa adusă de vitejii, cari ne-au dat țara de acum, și cari ei, sau urmașii lor, au dreptul la cea mai mare recunoștință și răsplătă. Vrednic lucru să ia aminte țărani satelor noastre, cari se țin de biserică unită.

Aceeași înțelepciune unită spune mai departe: «adevărată democrație nu poate exista».

Purtătorii steagului unei false democrații nu-și pot nici închidul o adevărată democrație și astfel o neagă. Și aceasta se petrece în anul Domnului 1923, când toată lumea caută învierea vieții sociale și întemeierea ei solidă în democrația cea adevărată. Mentalități ruginite nu se pot desbăra de prejudeții și privilegiu, care nu ne putem închidul că mai pot face patrimoniul unor oameni, cari și ei se zic români.

Eată principii mărturisite de o gazetă bisericască și prin ea de oameni cari îndreptează cărma unei biserici ce se zice românească și națională, dar care n'a încetat să slujească dela zămislirea ei și până acum interese păgubitoare neamului românesc și să propoveduiască concepții străine de ființa acestui neam. Dacă au fost vre-o dată în sânul acestei biserici, mai la început, până n'a apucat spiritul papistaș să pervertească conștiințele, și oameni de superioare concepții românești cari prin rodul muncii lor au slujit neamului din care făceau parte, — ei au fost o excepție. Cei mulți care au venit în atingere cu Roma cosmopolită, au stat și stau mereu în slujba ei, chiar împotriva neamului. Trecutul dureros al celor peste 200 de ani în Ardeal și atitudinea căpeteniilor unite și în zilele noastre e mărturie vie.

N'a smuls unirea cu Roma pe români din ghiarele calvinismului unguresc, care nu s'a pu-

tut apropia nici odată de sufletul românesc, cum nu s'a putut și nu se va putea apropia vreodată nici papistașismul, chiar când el e vestit în graiul românesc al unor clarissimi.

Și n'am simțit nici odată și n'avem de ce lega nici un fel de nădejdi de vre un favor ori dobândă în cele politice pe urma legăturilor cu papa dela Roma. Aceste nu sânt decât gogorițe ce nu pot ademeni. În schimb câte neajunsuri și înfrângeri am suferit pe urma unei rătăcirii ca aceea a «unirii», le știe bunul Dumnezeu, și le cunoaștem și noi, cari credem nestrămutat, că acelaș părinte ceresc, la vremea sa, va da reparația deplină bisericii sale dreptcredincioase, cum ni-a dat și întregirea neamului. (P.)

Rusaliile în Sibiu

Sărbătorii Pogorării Duhului Sfânt i s'a dat ca de obicei și anul acesta o deosebită strălucire. Biserica noastră catedrală a fost împodobită încă din ajun cu frunză verde.

Parfumul de verdeață se ridica din belșug împreunându-se cu tainicul miros de tămâie.

O atmosferă plină de seninătate și cucernicie se sălășluise în marea și sfântul locaș de închinare.

La ora 9 1/4 a. m. I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae* a fost condus în catedrală din partea clerului îmbrăcat în ornate și a corului seminarial, cu solemnitatea obicinuită.

I. P. S. Sa a celebrat sfânta liturghie asistat de protoiereii M. Voileanu, Dr. I. Stroia, Dr. G. Proca, Dr. V. Bologa, Dr. A. Crăciunescu, Dr. V. Stan, Tr. Scorobeș, presbiterul P. Marcu și diaconii D. Antal și G. Jurebiță.

La finea sfinteii liturghii I. P. S. Sa comentând cuvintele evanghelistului Ioan (1, 2, 24, 25) «Drept aceea voi ce ați auzit dintru început, întru voi să rămâie. Și de va rămânea întru voi ce ați auzit dintru început, și voi în Fiul și în Tatăl veți rămânea. Și aceasta este făgăduința care însuși a făgăduit nouă, viața cea vecinică»; — a ținut o clasică cuvântare de o înaltă concepțiune filozofică-creștină, care a făcut adâncă impresiune asupra credincioșilor.

După aceea a celebrat vecernia. Trecuse de ora 12, când I. P. S. Sa a fost condus cu aceeaș ceremonie la reședința sa.

A doua zi au servit părinții: Dr. A. Crăciunescu, Tr. Scorobeș, P. Morușca, P. Marcu, I. Dăncilă și diaconul G. Jurebiță.

La finea sfinteii liturghii a rostit o frumoasă predică p. asesor Tr. Scorobeș.

Atât în ziua primă, cât și în a doua, răspunsurile liturgice le a dat corul mixt al școlii normale «Andrei Șaguna», condus de prof. T. Popovici.

Dela Academia Română

Primim raportul secretarului general asupra lucrărilor făcute de Academia Română în anul 1922—23.

Raportul, înaintat sesiunii generale din anul acesta, arată mai întâi golurile lăsate în academie prin moarte membrilor săi: Dimitrie Onciul, Andrei Bărganu, G. Bengescu și Ștefan C. Hepites, foști membri activi; Ilarion Pușcariu, Ioan Urban Iarnik, Teodor Burada și alți membri onorari și corespondenți ai academiei. Numărul celor dispăruți este de astădată neobișnuit de mare.

Academia a ținut, în cursul anului 37 ședințe, deosebit de ședința solemnă dela 20 Octombrie în onoarea MM. LL. Regelui și Reginei cu ocazia mărețului act al încoronării. În 15 ședințe publice s'au făcut numeroase comunicări, cele mai multe din partea dlui N. Iorga.

Academia, întru cât permite situația schimbăcioasă a valutei noastre monetare, a menținut legăturile cu instituțiile mari științifice ale străinătății. La congresul internațional de istoria religiunilor a fost delegat p. corespondent N. Popescu.

Lucrările tipărite în anul expirat nu sânt multe, — cauza este mai ales de natură tipografică. Greutățile tipografice abea acum încep a fi înlăturate.

Colecțiunile bibliotecii au continuat să crească în mod însemnat, (s'au primit peste 3500 volume și broșuri, și aproape 6000 numere de reviste din țară), — dar localul aca-

demiei este și acum insuficient și nepotrivit, ear personalul «prea nelindestulător remunerat».

Dintre fondurile lăsate Academiei în anul trecut, amintim pe al răposatului maior în retragere T. Petrescu-Cioroba, care își lasă academiilor averea imobilă, evaluată la 3 milioane de lei.

Burse și ajutoare bănești s'au dat la mai mulți elevi și studenți. (Unele burse, de câte 120—250 lei pe lună, au rămas vacante, din lipsa de solicitanți.)

Școalele Academiei, Institutul Oiteteleșanu, două școale de agricultură și una primară, au funcționat regulat.

În sesiunea actuală se vor acorda premiile obișnuite, pentru cele mai bune publicațiuni prezentate la concursuri; se vor face alegeri de membri activi, onorari și corespondenți; se va lua hotărâre privitoare la comemorarea centenarului morții lui Gheorghe Lazar ș. a.

În ședința dela 26 I. c. s'au proclamat membri de onoare dnii Seton Watson (Scotus Viator) și Charles Upson, profesori universitari și statornici prietini ai neamului românesc.

În 30 Mai s'a făcut recepția dlui O. Goga, în ființa de față a Suveranului și a Prințului moștenitor.

Noul academician a vorbit despre G. Coșbuc. A răspuns dl G. Bogdan-Duică.

Invitare

În vederea reorganizării și a transformării Eforiei școlare în Comitet școlar, conform cu dispozițiunile legale, îmi iau voie a invita la adunarea generală, care se va ținea *Duminecă, 3 Iunie, la ora 11 a. m. în sala de ședințe a liceului Gh. Lazăr*, pe părinții sau tutorii legali ai elevilor sau foștilor elevi ai liceului nostru, pe foștii elevi ai școlii deveniți majori, persoanele cari manifestă interes față de școală și pe profesorii pensionari ai școlii.

Având în vedere importanța deosebită ce o au Comitetele școlare, ca organe administrative școlare pentru prosperarea școlii, rog să binevoiți a participa în număr cât mai mare.

Sibiu, 30 Mai 1923.

Diracțiunea liceului Gh. Lazăr.

Perspective sociale în lumina Evangheliei

Caracterul creștin în conflictele sociale ale vremii

Ne-am deprins să căutăm pricina rezelor care bântue viața noastră în o mulțime de lipsuri materiale, în cele din afară ale vieții, și am trecut cu nepăsare tocmai pe lângă ceea ce e mai bolnav și suferă mai dureros în noi: sufletul nostru. Diagnosticul a fost fals și prin urmare îngrijirea dată nu a adus până acum nici o schimbare în bine. Suferim și nu găsim leacul izbăvitor. E în viața noastră un punct nevralgic, care ne împospătează la orice atingere suferința. O rană închisă care supurează mereu — e neorândueala care stăpânește sufletul nostru, des-cumpânirea voinței noastre și otrăvirea treptată a conștiinței noastre cu o mulțime de minciuni care ne înșeală asupra stării noastre reale.

Lumea din zilele noastre suferă dureros — așa zice de moarte lipsa *caracterelor creștine*, și vitalitatea ei morală se împuținează zi de zi în măsura în care ele devin tot mai rare.

În asprele ciocniri și hărțueli care presară drumurile vieții noastre cu atâtea victime — ce din lumea asta și cine din cei ce o stăpânește ar putea potoli încleștările luptelor și încăierarea de patimi și interese? — cine ar putea îmblânzi înverșunarea sălbatecă a oamenilor?

Cine ar putea impune acel armistițiu mântuitor care să suspende dușmăniile și urile aprinse ale luptătorilor.

Ce abitriu și cu ce autoritate?

Experiența politică a lumii ne dă un răspuns descurajator: nimeni și nimic! Experiența creștină însă ne răspunde înviorător: *Hristos și Evanghelia!* El poate să pacifice lumea întăritată. Creștinul face cu neputință conflictul, ear când acesta se produce fatalmente, el singur îl poate ostoi.

Și atunci — cât mai mulți creștini, cât mai multe caractere creștine — înmulțirea lor se tra-

Știrile zilei

Sfințire de biserică. Duminecă în 21 Mai (3 Iunie) I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae* va târnosi biserica din Ocna care a fost renovată radical.

Sfințire de biserică. P. S. Sa episcopul *Nicolae* din Cluj, însoțit de clerul din centru și de corul episcopiei va sfinți Duminecă în 3 Iunie biserica nou zidită din comuna Rogoz, jud. Solnoc-Dobâca.

În ajutorul țăranilor. Consiliul de miniștri a hotărât deschiderea unui credit de 15 milioane lei pentru a se împărți țăranilor pângubiți de muștele columbace. Ajutoarele se vor împărți după numărul vitelor ucise și după starea fiecărui țăran. De asemenea Băncile Populare vor deschide credite pentru țăranii pângubiți.

Filiala Sibiu a Crucii Roșii Române își va ține adunarea generală Marți în 5 Iunie a. c. la 6 oare seara, în Liceul George Lazar. Toți membrii sânt rugați a lua parte la adunare. Biroul filialei Sibiu.

Dăruirile țăranimii. Comunele din județul Băila, ca și în alte județe, au făcut mari donațiuni în scopul d'a se construi localurile necesare comunelor. Eată câteva nume ale acestor vrednice comune: *Plopu Nou*, a construit o biserică în valoarea de 600 de mii lei, o școală cu două săli și locuință pentru învățător, s'au strâns până acum 800 de mii lei. Comuna *Berlescu*, a clădit biserică nouă, școală și locuință învățătorescă. *Filipeștii, Surdila Găiceanca*, fiecare și-a construit câte o mare biserică și o casă parohială, școala s'a renovat, în *Filipești* s'a clădit și o nouă școală cu patru săli de clasă; s'au strâns, în amândouă comunele, peste un milion de lei. În *Jugureanu* s'a reparat cu 200 mii lei biserica și școala; ear la toamnă se va construi un teatru sătesc. În *Ulmu* s'au cheltuit 60 mii lei pentru reconstruirea bisericii vechi și a unei săli de lucru manual; s'au adunat 130 mii de lei. În alte comune s'au clădit primării, grădini de copii, școale de copii, și s'au reparat bisericile pretutindeni, adunându-se sume între 100 și 500 mii lei.

Linia ferată Solonta—Chișineu s'a inaugurat în 27 l. c. în prezența dlor miniștrii I. I. C. Brătianu, Constantinescu, Văitoianu, Moșoiu și Cosma. În stația Nădab s'a oficiat serviciu divin, după care trenul de inaugurare a pornit la ora 10, ear la 1240 a sosit la Oradea Mare, care obține astfel legătură directă cu Aradul. Linia aceasta are lungime de 111 km, din care 32 km sânt construcție nouă și a costat 30 milioane. Drumul, între cele două orașe, se face în 3 ore, în loc de 16 ca până azi peste Cluj și Teiuș.

Aviz. Se atrage încă odată atenția oficiilor parohiale resp. epitropiilor, ca decâteori ne trimit bani cu poșta să specifice pe coupon scopul pentru care trimit banii, chiar dacă s'ar trimite cu raport separat.

Oficiul casei arhidiecezane

Sistarea unui ziar. Prefectul din Arad, dl Ioan Georgescu, a sistat pe timp de 14 zile apariția ziarului *Arader Zeitung*, pentru atitudine dușmănoasă împotriva Franței. — Atragem, cu acest prilej, atențiunea dlui prefect din Sibiu, asupra atitudinii ziarelor săsești din acest oraș în chestiuni când scriu despre Franța: sânt și în ziarele acestea, aceleași necuviințe și insulte la adresa francezilor, ca și în organul dela Arad.

Moneta de hârtie este astăzi atât de murdară, încât — după a specialiștilor părere — ar fi pricinuit boala trahomei (conjunctivitei granuloase) la elevii școalelor din Chișinăul Basarabiei, unde 50 la sută din scolari sufer de această boală.

Hotărârile preoților din Rusia. La Moscova s'a ținut un conciliu «bisericesc», care a cerut să se recunoască legitimitatea comunismului. Acelaș conciliu, alcătuit din așa numiții «preoți roșii», a declarat cu majoritate de voturi contra unul și cinci abțineri, că arhiepiscopul Tikhon este depus din toate demnitățile sale de până acum, — după dorința guvernului sovietic. S'a mai hotărât să se permită recăsătorirea preoților și să se admită și preoții însurați la demnitatea episcopală.

duce în alte cuvinte: pace universală, pace eternă! Cu o îngrădire însă: creștinii care trădesc creștinismul — nu creștinii care subscriu numai un crez dogmatic — creștinii pentru care a trăi e Hristos, iar a muri dobândă.

Căci ia închipuți-vă, dacă în România din 18.000.000 de locuitori 14.000.000 ar fi creștini adevărați — creștini care să și îndrumeze întreaga lor viață după Evanghelie, câtă dreptate și sfințenie ar înflori în lăuntru hotarelor ei! Cei care muncesc n'ar fierbe de ură împotriva celor ce conduc, și cei care conduc n'ar mai asupri pe cei ce muncesc.

Și atâtea urăciuni s'ar stărpi din viața noastră! Dar!...

Voluntariat apostolic

Văd cete mari de tineri și tinere, în revărsatul zorilor cu suflete fragede și pline de soare! Merg cântând: veniți la Domnul, veniți la El! E înir'o Duminecă. Se îndreaptă spre unul din satele apropiate de oraș. Au toți Noul Testament și cărți bune pentru popor și vor să dăruască, în aceasta zi de lumină, cuvânt prielnic fraților lor mai necăjiți.

S'au întovărășit prin legătura sfântă și traianică a Evangheliei și a Mântuitorului lor — și s'au înrolat ca voluntari ai apostolatului creștin.

E o vedenie numai! O cât de mult aș dori să devie realitate!

În câte petreceri deșarte și primejdioase nu își mistue puterile ei cele mai spornice tinerimea noastră în zilele de sărbătoare! La ce praznic păgân nu se înhăitează ea de atâtea ori! Și câte brazde sufletești arse de dureri, dar deschise pentru mângâiere — nu așteaptă pustii, cuvântul lor plin de rod și bunătate?

Voluntari creștini! Biserica pare a nu simți lipsa lor. Ea a înirat într'o eră de pace lăncedă. Societatea vrea tihnă ca să-și adoarmă cugetul. Cei care au primit oficial Investitura apostolică sânt amorțiți de decepții și moleșiți de îndoieli!

Atmosfera căldușă și moale a nepăsării e prielnică trândăviei sufletești. Un val de aier proaspăt și tare din culmile idealului ar biciui prea înțepător firile leneșe și molâ. Ele se oțărăsc. Vor să rămână unde sânt și cum sânt. Nu-i mai stingherește năduful; s'au deprins cu el.

Cu toate astea — trebuie să deschidem larg ferestrele. Și voluntarii creștini s'ar putea legătu în aceste zile de înăbușire morală pentru această mare operă socială: deschiderea tuturor ferestrelor, ca să intre aerul curat al primăverii evanghelice, aerul primăverii sufleteilor, întru Hristos. *Pr. Gr. Cristescu*

Apel

Primim dela «România Jună» societate academică social literară, Viena I, Hofburg, următoarele:

Au trecut cinci ani de când graiul românesc și-a recâștigat drepturile. Și lipsa slovei românești nu-l lasă să-și recucerească întâietatea.

În sate îndepărtate, pământul își revărsă cu dărnicie belșugul, dar în suflete cartea nu aduce și mângâierea cuvintelor de frate.

E rândul nostru, al tineretului intelectual de pretutindeni, să nu lășăm timpul să sporească în catastiful socotelilor, datorii, pe care nu le vom mai putea plăti.

«România Jună» care a sintetizat, timp de o jumătate secol, aspirațiunile noastre etnice, coboară din fosta capitală habsburgică, sărbătorită de întregul neam românesc, ca să-și încoroneze lupta națională purtată cu atâtea jefte, printr'o luptă culturală rodnică și luminoasă.

Vrednică de trecutul ei și încrezătoare în puterile-i împrăștiate an de an, «România Jună» a hotărât formarea de echipe culturale, cari încă în cursul acestei veri vor înjgheba societăți culturale și biblioteci, pretutindeni unde cartea românească n'a pătruns încă.

Dar acest gând tineresc, ne va rămânea o deziluzie mai mult, dacă nu vom avea și sprijinul material.

De aceea vechea societate «România Jună» se adresează către casele de editură, autori, presă și public:

Dați hrană sufletească pentru cei dornici după cultura românească! Dați lumină pentru îndepărtarea întinericului ce se lasă tot mai de nepătruns peste sate robite până eri dușmanului!

Ioan Istrate

Director al biroului de propagandă culturală.

Octavian Moșescu

Președintele comitetului executiv.

Invitare la petrecerea de vară ce o aranjează Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, împreună cu Asociația comercianților români, cu Direcțiunea regională și Casa cercuală a asigurărilor sociale, Duminecă în 3 Iunie n. a. c. în Dumbrava orașului Sibiu. În caz că timpul va fi nefavorabil, petrecerea se va ținea în Dumineca următoare. Picarea va fi la ora 8 dim. cu drapelele și muzica în frunte, dela localul Reuniunii meseriașilor din strada Bruckenthal Nr. 17. Venitul acestei petreceri e destinat pentru invalizii din război și tuberculoși. — Binevoitorii clasei de mijloc sânt bine veniți.

O conferință interesantă. În zilele de 30 și 31 Mai n. a petrecut în mijlocul sibienilor dna *Elena Gr. Râmnicănu*, secretara generală a «Uniunii mondiale a femeii, pentru concordia internațională». Dna Râmnicănu a venit la Sibiu ca să propage ideile sănătoase ale acestei societăți, conduse de dna Clara Guthrie d'Arcis din Geneva. Dna Râmnicănu vrea să între în legătură cu cercurile românești și minoritare, ținând conferințe în Sibiu, Mediaș, Cluj, București, etc. Conferința pe care a ținut-o în Sibiu, în sala prefecturii, la ora 7 având ca temă: «Probleme sociale de actualitate», a fost bine cercetată din partea intelectualilor noștri — ajungând astfel să cunoaștem și noi ideile de care se lasă însuflețite cercurile conducătoare din Geneva în propagandă pentru o desvoltare normală, viabilă a societății noastre, amenințată în ziua de astăzi de lozincele cele mai absurde. Tîpetul de alarmă al dnei Râmnicănu să fie auzit și la noi!

În chestiunea fondului religios din Bucovina. Acum câteva zile, o delegațiune de preoți bucovineni, în frunte cu Dr. V. Tarnavski, profesor universitar, s'a înfățișat M. S. Regelui, Mitropolitului primat, primului ministru, președinților corporilor legiuitoare și d-lor miniștri, Al. Constantinescu, Angelescu, C. Banu și I. Nistor, cu un memoriu cuprinzând hotărârile preoțimii din Bucovina luate la recentul congres din Cernăuți. S'a cerut ca administrația fondului bisericesc să se facă de către mitropolitul Bucovinei în înțelegere cu congresul bisericesc spre a se putea asigura propășirea intereselor bisericii. În chestiunea învățământului religios în școalele secundare și similare, s'a cerut ca orarul săptămânal să fie de două ore în fiecare clasă. În acelaș sens a intervenit și o delegație a preoților basarabeni în frunte cu dl ministru Inculeț.

Noua lucrare dramatică a dlui N. Iorga, Doamna lui Ieremia Movila, piesă istorică în 5 acte, în versuri albe, s'a reprezentat acum, pentru prima oară, în Teatrul Național din capitală. După piesele: *Învieria lui Ștefan*, *Mihai Viteazul*, *Tudor Vladimirescu* și *Un domn pribeag*, noua lucrare a dlui Iorga se prezintă ca cea mai bine construită, cu acțiune vie și emoționantă. Autorul pune în lumină una din epocile cele mai sbuciumate din trecutul Moldovei, de pe vremea Movileștilor din veacul al 16 lea, cu lupte sângeroase pentru ocuparea scaunului țării. Piesa aduce în scenă un mare număr de persoane, începând dela vodă și mitropolitul țării până la țăranime, în tablouri pictate cu multă artă și adevăr istoric. Reprezentarea acestui soi de piese, ar avea mai ales bună primire în provinciile desrobite. Altă premieră, de acelaș autor, este *Sarmală amicul poporului*, piesă în 3 acte, jucată la Teatrul Popular. Această nimerită satiră, împotriva speculanților de situații, a avut mare succes pe scena unde s'a jucat. — La reprezentațiile prime, ale piesei *Doamna lui Ieremia Movila*, câțiva studenți au manifestat împotriva actorului Finți pentru motivul că este evreu. Reprezentațiile s'au terminat, cu toate acestea, în liniște.

Asociația comercianților din Sibiu anunță: În zilele de 10 și 11 Iunie 1923 se va ținea al VIII-a congres al Cercurilor comerciale și industriale din vechiul regat, cu cari cooperează și Asociațiunea noastră a comercianților și industriașilor români din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș. Membrii Asociațiunii noastre, cari ar dori să ia parte la congresul din *Timișoara*, să se anunțe de urgență dlui Aurel Popescu din Sibiu, trimițând pentru eliberarea unui bilet cu prețul redul de 75% pe căile ferate române, suma de Lei 25. — Tot deodată membri sânt încunoștiințați, că diplomele sânt gata, și se vor elibera acelor, cari au plătit taxa deplină de membru.

Dela Cluj sosesc câteva știri, care nu fac cinste orașului din vremea de astăzi. Împotriva rectorului universității, a dlui Iacobovici, s'a făp-

tuit un atentat: prin fereastra locuinței sale s'au tras seara trei gloanțe ucigașe. Advocații români clujeni fac grevă; studențimea continuă a fi nemulțumită; curentele politice îndușmănesc și pe foștii prieteni de altă dată... Multă ură, invidie și răsbunare între frații dela Cluj, — și tot cam așa în alte orașe. Părintele Cioroianu, într'un prim articol ce am publicat zilele acestea, spunea multe adevăruri crude.

Religiunea în Basarabia. Ministerul instrucțiunii a trimis poruncă tuturor școalelor din Basarabia ca să se poarte mai multă grijă de învățământul religiunii, dar controlul școalelor primare să nu se mai facă și de protopopi, ci numai de revizorii!

Adevărata judecată a lui Dumnezeu. Un incident senzațional s'a produs în fața tribunalului din Felckirch (Tiro) cu prilejul judecării unui proces. Un oarecare Sturmer, acuzat că ar fi otrăvit pe soția sa spre a obține o primă de asigurare și a terminat apărarea cu vorbele: «Fie că Atotputernicul Dumnezeu să mă pedepsească însuși, omorându-mă la moment, dacă eu sânt vinovat!» Abia a pronunțat Sturmer aceste cuvinte, și el a căzut jos, în nesimțire. Un medic chemat în grabă, a constatat moartea acuzatului. Acest sfârșit a produs o impresiune adâncă asupra asistenței.

Cărți pentru tinerime. Au apărut: *Istorie orientale*, după diferiți autori, de N. Petra-Petrescu, preț 5 lei; și *Fabule*, după diferiți autori, de N. Petra Petrescu, editura W. Krafft. Sânt cărți potrivite pentru bibliotecile populare, precum și ca premii pentru școlari. De vânzare în Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Congres maghiar. Uniunea maghiară, care ar fi să reprezinte ungarimea ardeleană întregă, a ținut la Târgu Mureș un congres, sub președinția lui Șt. Ugron. Congresul a trimis Suveranului o telegramă omagială, unde se afirmă că ungarii ardeleni voesc să se desvolte în cadrele statului român. S'a hotărât, în același congres, ca uniunea maghiară — în cazul când statul român nu va da ascultare cererilor formulate de partidul maghiar, — să intervie la un «tribunal internațional». — Astfel de hotărâri nu arată, că cei ce le-au adus ar dori în adevăr o convingere pașnică cu românii. Rămâne ca *poporî mea* maghiară ardeleană să se rostească asupra celor hotărâte de congresul dela Târgu-Mureș.

Membri noul la «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu s'au mai înscris: a) *fondatori:* Virgil Nistor, secretar consistorial, Nicolae N. Simian, industriaș și exploatator de păduri, Ioan Popiști, jud. de instr. la trib. Sibiu, Ioan Baciu, măestru cismar, George Hedu, litograf, Ioan Neagoie, conf. Asociațiunii, George Marină, exped. la Asociațiune și Ilie George, comerciant, achitând fiecare taxa de câte 100 Lei; iar dl Aurel Popoviciu, profesor și Alexă Odor, funcționar la «Albina» achitând diferența de Lei 50, au trecut dela membri pe viață, la membri fondatori; b) *membrii pe viață:* Ioan Vili, tipograf, Silvestru Oancea, comerciant, George Mocian, cul. tipograf, Nicolae Căpruță, funcț. de stat, Ioan Pleșa, cul. tipograf, Ioan Braniște, calfă tăbăcar, George Davidescu și Francisc Davidescu, ospătari. *Comitetul.*

Vechii evrei au fost stângaci. Se știe că aproape toate popoarele scriu dela stânga la dreapta, numai popoarele semitice fac excepție. Un motiv psihologic pentru aceasta nu s'a găsit încă, afară dacă ar fi să dăm crezare doctorului Erlenmayer, care susține că evreii vechi ar fi fost stângaci. Ei au făcut toate cu mâna stângă și astfel era natural să și scrie dela dreapta spre stânga. Erlenmayer ia dovezi pentru afirmațiunea sa din Talmud. Acolo stă scris, că anumite inscripții de rugăciuni trebuie scrise cu mâna dreaptă. Și în vechiul testament se spune că evreii erau stângaci, căci binecuvântarea de preferință se dădea cu mâna stângă. Așa au făcut Iacob și Hiob. Explicația aceasta pare a fi hotărâtoare spre a dovedi că vechii evrei erau stângaci.

Poșta redacției

N. Blaj. Sfătoșeniile organului de acolo ar vrea să mușamalizeze chestiunea cu nunțul, în care s'a încurcat așa de rău. Ziua de 3 Mai este sărbătoarea unei provincii; România întregită are altă sărbătoare națională.

Dni L. în Oradea-mare. Articolul *Eroiți tantimelor* nu-l putem publica. Trimeteți-l la o revistă economică. Cunoaștem și noi cazuri, când unul și același domn

«frunț» face parte din două, trei, ba și mai multe consilii de administrație pe la diferite bănci naționalizate și nenaționalizate, încassând sub titlul tantieme și jetoane de prezență anual sute de mii. Incât privește cazul Preasfințitului Frenț dela Dvoastră, membru în consiliile de administrație la *Intreprinderile industriale și Reșița*, pe lângă întinsele păduri de brad din munții Bihorului, — nu ne putem amesteca, pentru că sfânta Scriptură ne spune «că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră».

M. Blaj. Șercaia nu este filie, ci parohie maternă organizată conform normelor statutului nostru organic. Și avem nădejde, că în curând va deveni în acele părți parohie centrală. Sânt cătrâniți clarissimi, că ni-s'a pus în vedere (încă n'am primit-o cum afirmă d-lor) porțiune canonică? Ce să le faci! În îngustimea inimii lor ar dori să ne vadă și în situațiunea schimbată de care se vede, că ei nu-și dau samă, în starea umilită de sub unguri, iar ei să se lăfăliască în latitudinii...

Ce să zicem noi de nenumăratele lor parohii, a căror credincioși îi poți număra pe degete — dar porțiunea canonică nu lipsește. Un singur caz. Comuna Apoldului inferior. Noi avem 2 preoți cu 3 mii credincioși. Preoții noștri n'au porție canonică nici barem de un strat. Parohia gr.-catolică are 7 (citește șapte) suflete, a le familiei preotului și crâznicului. Preotul gr. cat. are porție canonică de pe vremuri de 32 jugăre catastrale. Și această situație uceniciei papistașismului de pe Târnavă o găsim de tot naturală. Cât iezuitism, Doamne, adevărați fii ai lui Loyola.

Nr. 758/923

(72) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Boroșneul mic**, protopresb. Oituz, județul Treiscaune, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. Concurenții își vor înainta petițiile în regulă oficiului protopopesc al Oituzului în termenul deschis, având a se prezenta înainte de alegere, cu prealabila învoire a adm. protopopesc, în vre'o Duminecă sau sărbătoare, a celebra sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Intorsura-Buzău, 13 Mai 1923.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Todor, George Neagoviciu-Negossu, notar. adm. protop.

Primpretorele plasei Sibiu.

Nr. 1381/1923

(74) 2—2

Concurs

Pentru ocuparea postului de diurnist comunal în comuna **Hamba** (jud. Sibiu) se publică concurs. — Reflectanții sânt invitați să și înainteze cererile cu documentele de cvalificațiune și serviciu de până acum până la 15 lunie a. c. subsemnatului primpretor.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt retribuțiuni stabilite pentru diurnisti de stat (în prezent 1050 Lei lunar), cvartir gratuit și anual 4 stângini lemne de foc.

Sibiu, la 19 Mai 1923.

Răduțiu,

primpretorul plasei Sibiu.

Nr. 142/923

(11) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Böz**, protop. Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele prevăzute în normele din vigoare.

Concurenții sânt poștiți a-și înainteze cererile provăzute cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul deschis și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, în 22 April 1923.

Oficiul protopres. oit. rom. al Mercurei în înțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Păcuraru, protopop.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dni Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Propise pentru examene

:-: dictando și caligrafie :-:

se află de vânzare la

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu, se află de vânzare

Noul Testament

(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crud 4 Lei —, broșat 6 Lei —, plus porto postal 2 Lei —.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibit.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însinuări pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificații.
Matricole școlare.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul Ilarion Mircea, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminecile din Paresimi, 9 Dumineci după Rosalii și la unele sărbători de peste an. Prețul 16 Lei.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericăsească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.